

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.6.2014
COM(2014) 368 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Πρόγραμμα ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας
(REFIT): Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές**

{SWD(2014) 192 final}

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών

**Πρόγραμμα ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας (REFIT):
Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές**

I. Εισαγωγή

Η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαδραματίζει καίριο ρόλο στην υποστήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται από την ΕΕ να εξασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού και να διευκολύνει την ανταγωνιστικότητα. Το κοινό προσβλέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την προστασία των συμφερόντων του, είτε πρόκειται για την υγεία και την ασφάλεια, είτε για την ποιότητα του περιβάλλοντος, είτε για το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής και ούτω καθεξής. Ένας κοινός κανόνας εφαρμοστέος σε όλα τα κράτη μέλη μπορεί να είναι πολύ απλούστερος και πολύ αποτελεσματικότερος από ένα σύνθετο πλέγμα διαφορετικών κανόνων για το ίδιο θέμα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η πρόκληση είναι να διατηρηθεί αυτή η νομοθεσία απλή — να μην υπερβαίνει ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των πολιτικών στόχων και να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των διαφόρων επιμέρους νομοθετικών επιπέδων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει την επίτευξη αυτού του στόχου μέσω του προγράμματος ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας (REFIT), που στοχεύει στη θέσπιση ενός απλού, σαφούς και προβλέψιμου κανονιστικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους και τους πολίτες¹. Στόχοι του εν λόγω προγράμματος είναι η μείωση της γραφειοκρατίας, η εξάλειψη των κανονιστικών επιβαρύνσεων, η απλούστευση και η βελτίωση του σχεδιασμού και της ποιότητας της νομοθεσίας, ώστε οι επιδιωκόμενοι πολιτικοί στόχοι να επιτυγχάνονται και τα οφέλη της νομοθεσίας της ΕΕ να αξιοποιούνται με το ελάχιστο δυνατό κόστος και με την ελάχιστη διοικητική επιβάρυνση, με πλήρη τήρηση των Συνθηκών, ιδίως όσον αφορά την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT, η Επιτροπή ελέγχει συνεχώς και συστηματικά το σύνολο της νομοθεσίας της ΕΕ για να εντοπίσει πιθανές περιττές επιβαρύνσεις, ασυνέπειες και αναποτελεσματικά μέτρα και προσδιορίζει τις δέουσες διορθωτικές ενέργειες.

Στην ανακοίνωση του Οκτωβρίου του 2013 σχετικά με το πρόγραμμα REFIT², η Επιτροπή καθόρισε ένα φιλόδοξο θεματολόγιο. Εντόπισε τομείς στους οποίους κρίθηκε σκόπιμο να μη δοθεί συνέχεια στις προβλεπόμενες πρωτοβουλίες. Απέσυρε διάφορες προτάσεις που λίμναζαν επί μεγάλο χρονικό διάστημα στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και

¹ SWD(2013) 401final της 1ης Αυγούστου 2013.

² COM(2013) 685 final της 2ας Οκτωβρίου 2013.

κατάργησε ορισμένες νομοθετικές πράξεις. Συνολικά, προσδιορίστηκαν περισσότερες από 100 δράσεις, οι μισές από τις οποίες ήταν νέες προτάσεις που στόχευαν στην απλούστευση και τη μείωση του κανονιστικού φόρτου στην υφιστάμενη νομοθεσία. Οι άλλες δράσεις ήταν έλεγχοι καταλληλότητας και αξιολογήσεις που είχαν ως στόχο την αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας της ΕΕ και την προετοιμασία μελλοντικών πρωτοβουλιών μείωσης του κανονιστικού φόρτου.

Η Επιτροπή υλοποίησε αυτές τις δεσμεύσεις. Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος REFIT και καθορίζει νέες δράσεις. Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή ενισχύει περαιτέρω τα οριζόντια κανονιστικά της μέσα —εκτίμηση αντικτύπου, αξιολόγηση και διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Εξετάζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες του επιχειρηματικού κόσμου και της κοινωνίας των πολιτών παίζουν τον ρόλο τους στην άσκηση αυτής της κοινής ευθύνης για την ευόδωση των εργασιών ελέγχου της καταλληλότητας της νομοθεσίας. Οι δράσεις του προγράμματος REFIT —αποσύρσεις, τροποποιήσεις και καταργήσεις— ενισχύουν τα ευρύτερα οφέλη που μπορεί να προσφέρει η νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ με την αντικατάσταση 28 διαφορετικών εθνικών μέτρων από ένα μέτρο της ΕΕ, οδηγώντας σε ένα απλούστερο κανονιστικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η ανακοίνωση συνοδεύεται από λεπτομερή πίνακα αποτελεσμάτων στον οποίο αποτυπώνεται η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά την εφαρμογή κάθε επιμέρους πρωτοβουλίας του προγράμματος REFIT και υποδεικνύεται η ενδεχόμενη ανάγκη για ανάληψη περαιτέρω δράσης. Η ανάγκη ανάληψης νέων δράσεων επηρεάζεται από τον χρόνο υποβολής της παρούσας ανακοίνωσης. Οι νέες δεσμεύσεις θα μεταφερθούν στην επόμενη θητεία και έχουν εξεταστεί προσεκτικά στο πλαίσιο αυτό.

II. Εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας (REFIT)

Η ταχεία και διεξοδική υλοποίηση του προγράμματος REFIT αποτελεί προτεραιότητα για την Επιτροπή και, στο πλαίσιο αυτό, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την προετοιμασία των προτάσεων, την έγκρισή τους από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και την εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη. Στη συνέχεια της ανακοίνωσης γίνεται απολογισμός των εν λόγω δράσεων.

• Μέτρα που έλαβε η Επιτροπή

Οι περισσότερες νομοθετικές προτάσεις απλούστευσης και μείωσης του κανονιστικού φόρτου οι οποίες προσδιορίστηκαν στην ανακοίνωση REFIT του περασμένου Οκτωβρίου προβλέπεται να εγκριθούν εφέτος³. Η Επιτροπή έχει ήδη υποβάλει σημαντικές προτάσεις απλούστευσης για τις επιχειρήσεις, όπως η θέσπιση μιας τυποποιημένης ενωσιακής δήλωσης

³ Από τις συνολικά 23 προτάσεις που δεσμεύτηκε να υποβάλει η Επιτροπή για να απλουστευθεί και να μειωθεί ο κανονιστικός φόρτος, 2 εγκρίθηκαν το 2013 και άλλες 15 προβλέπεται να εγκριθούν το 2014.

ΦΠΑ⁴ και η βελτίωση της ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών⁵, και αναμένεται η απόφαση του νομοθέτη (Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) σχετικά με τις προτάσεις αυτές.

Η Επιτροπή, έπειτα από διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφάσισε επίσημα να αποσύρει 53 προτάσεις που εκκρεμούν· στις εν λόγω προτάσεις συγκαταλέγονται και οι εννέα πρωτοβουλίες REFIT, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών για την απλούστευση των υποχρεώσεων σε θέματα ΦΠΑ, για το καταστατικό της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας⁶ και για την προστασία του εδάφους⁷. Η Επιτροπή αποφάσισε να μην υποβάλει κατά την τρέχουσα θητεία της ορισμένες προτάσεις τις οποίες επεξεργαζόταν⁸ και ετοιμάζεται να αποσύρει κάποιες προτάσεις, όπως έχει προβλεφθεί⁹.

Έχουν αρχίσει εργασίες για τη διενέργεια ελέγχων καταλληλότητας στους νομοθετικούς τομείς των αποβλήτων, της προστασίας των πτηνών και των οικοτόπων (Natura 2000), της ασφάλειας των επιβατηγών πλοίων, καθώς και στον τομέα της γενικής νομοθεσίας για τα τρόφιμα. Οι εργασίες αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω πρωτοβουλίες απλούστευσης και μείωσης του κανονιστικού φόρτου στους αντίστοιχους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης και του εξορθολογισμού των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων.

Έλεγχος καταλληλότητας όσον αφορά τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα: Στο πλαίσιο αυτού του ελέγχου καταλληλότητας θα εξεταστούν οι βασικές αρχές του κανονισμού-πλαισίου, καθώς και η εφαρμογή του κανονισμού μέσω μεταγενέστερων κανονισμών και διοικητικών διατάξεων. Ο έλεγχος θα εστιαστεί στη συνάφεια, την ενωσιακή προστιθέμενη αξία, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή. Θα καλυφθούν επίσης πτυχές που

⁴ COM(2013) 721.

⁵ COM(2013) 794.

⁶ Η πρόταση για τη μονοπρόσωπη εταιρεία, που εγκρίθηκε στις 9 Απριλίου 2014, επαναλαμβάνει ουσιαστικά στοιχεία της προηγούμενης πρότασης.

⁷ Μεταξύ των άλλων προτάσεων που αποσύρθηκαν στο πλαίσιο του REFIT περιλαμβάνονται: η πρόταση για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα φάρμακα, η πρόταση κανονισμού για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με την ασφάλεια από την εγκληματικότητα, η πρόταση για τη νομική προστασία των σχεδίων και υποδειγμάτων, η πρόταση για το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (η οποία μετατράπηκε σε ενισχυμένη συνεργασία) και η πρόταση για άδειες οδήγησης με λειτουργικές δυνατότητες κάρτας οδηγού.

⁸ Η απόφαση αυτή αφορά τους τομείς της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας για τους κομμωτές, των μυοσκελετικών διαταραχών, του καπνού του περιβάλλοντος (παθητικό κάπνισμα) και των καρκινογόνων και μεταλλαξιογόνων παραγόντων.

⁹ Περιλαμβάνονται οι νομοθετικές προτάσεις που αφορούν την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων, την επιστημονική συνεργασία για θέματα που αφορούν τα τρόφιμα, τις στατιστικές χάλυβα, τη συνεργασία μεταξύ μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών και τον μετεξοπλισμό των βαρέων φορτηγών οχημάτων με κάτοπτρα.

αφορούν την επισιτιστική ασφάλεια. Ο έλεγχος καταλληλότητας αποτελεί παράδειγμα κοινών εργασιών αξιολόγησης μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών¹⁰.

Η Επιτροπή εφαρμόζει την αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις»¹¹ και έχει επίσης αναλάβει δράση για την εφαρμογή ηπιότερων (δηλ. λιγότερο επαχθών) καθεστώτων για τις ΜΜΕ καθώς και εξαιρέσεων για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπου είναι σκόπιμο. Δεκαεπτά ενέργειες REFIT που περιλαμβάνονται στον πίνακα αποτελεσμάτων περιέχουν εξαιρέσεις για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και ηπιότερα καθεστάτα για τις ΜΜΕ. Επιπλέον, τα τέλη καταχώρισης και αδειοδότησης που καταβάλλουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις μειώθηκαν στους τομείς των χημικών προϊόντων, της υγείας και της προστασίας των καταναλωτών.

Στην ανακοίνωση REFIT του Οκτωβρίου 2013 αναγνωρίστηκε ότι, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας της νομοθετικής διαδικασίας, πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για άμεση μείωση του φόρτου εντός του υπάρχοντος κανονιστικού πλαισίου, με ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη των ΜΜΕ. Αυτό γίνεται, για παράδειγμα, στον τομέα των πληροφοριών που παρέχονται στους καταναλωτές σχετικά με τα τρόφιμα¹², όπου οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων και ιδίως οι ΜΜΕ δυσκολεύονται να προσδιορίσουν τους κανόνες (ενωσιακούς και/ή εθνικούς· γενικούς ή ειδικούς ανά κατηγορία τροφίμων) που ισχύουν για την περίπτωσή τους. Η Επιτροπή δημοσίευσε έγγραφο καθοδήγησης και ετοιμάζει βάση δεδομένων σχετικά με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές απαιτήσεις επισήμανσης¹³. Αυτό αναμένεται να βοηθήσει τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων να εντοπίζουν γρήγορα τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται στην περίπτωσή τους.

Αναλαμβάνονται επίσης πρόσθετες πρωτοβουλίες για την καλύτερη χρήση του διαδικτύου με στόχο την απλούστευση και τη βελτίωση της εφαρμογής των κανονιστικών απαιτήσεων προς όφελος των διοικητικών υπηρεσιών, των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε όσον αφορά την επισήμανση της κατανάλωσης ενέργειας, η οποία πλέον παρουσιάζεται ομοιόμορφα στις διαδικτυακές πωλήσεις, εξετάζεται η δυνατότητα να εφαρμοστεί παρόμοια προσέγγιση και στον τομέα της παροχής πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, για παράδειγμα.

¹⁰ Οι εργασίες αυτές παρακολουθούνται από την ομάδα υψηλού επιπέδου για τη βελτίωση της νομοθεσίας, στην οποία συμμετέχουν εθνικοί εμπειρογνώμονες ειδικευμένοι σε νομοθετικά θέματα. Η εν λόγω ομάδα συνεργάζεται με την Επιτροπή με στόχο την επανεξέταση και την ανάπτυξη του θεματολογίου για την έξυπνη νομοθεσία σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο.

¹¹ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/think-small-first/>

¹² Κανονισμός 1169/2011, που εφαρμόζεται από τον Δεκέμβριο του 2016, με εξαίρεση την υποχρεωτική διατροφική επισήμανση, η οποία θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τον Δεκέμβριο του 2016.

¹³ http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/proposed_legislation_en.htm

Τέλος, η νομοθεσία σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές προβλέπει εξαιρέσεις, ηπιότερα καθεστώτα για τις μικρές ποσότητες και τους λιανοπωλητές¹⁴ και διατάξεις ευελιξίας που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να προσαρμόζουν τις διατάξεις που αφορούν την επισήμανση στις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ¹⁵. Η νομοθεσία προβλέπει επίσης τυποποιημένη ημερομηνία εφαρμογής των νέων μέτρων σε κάθε ημερολογιακό έτος, καθώς και γενναιόδωρα μεταβατικά μέτρα. Όλες αυτές οι προσπάθειες αναμένεται να διευκολύνουν την καλύτερη εφαρμογή εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

- ***Μέτρα που έλαβε ο νομοθέτης***

Από τον Οκτώβριο του 2013, ο νομοθέτης (Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) ενέκρινε σειρά σημαντικών προτάσεων για την απλούστευση και τη μείωση του κανονιστικού φόρτου: η τροποποιημένη οδηγία για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων θα απλουστεύσει τις διαδικασίες αναγνώρισης και θα διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες¹⁶. το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνει μέτρα που διευκολύνουν τη διαχείριση των δημόσιων συμβάσεων και τις καθιστά λιγότερο επαχθείς από διοικητικής πλευράς, ενώ συγχρόνως προωθεί τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Ο νέος κανονισμός για τους ταχογράφους μειώνει τον διοικητικό φόρτο και βελτιώνει την επιβολή της νομοθεσίας μέσω της εισαγωγής «ψηφιακών ταχογράφων» που συνδέονται με συστήματα δορυφορικής πλοήγησης και αρχές ελέγχου. Για να αντιμετωπιστεί η ειδική κατάσταση των βιοτεχνών, τα οχήματα κάτω των 7,5 τόνων τα οποία κινούνται σε περιορισμένη ακτίνα 100 χιλιομέτρων από την έδρα της βιοτεχνικής επιχείρησης εξαιρέθηκαν από το πεδίο εφαρμογής των κοινωνικών διατάξεων και των κανόνων περί ταχογράφου.

Οι προτάσεις αυτές αναμένεται να επιφέρουν σημαντική εξοικονόμηση κόστους για τις ΜΜΕ. Για παράδειγμα, ο κανονισμός για την απλούστευση του ενημερωτικού δελτίου και των απαιτήσεων δημοσιοποίησης όσον αφορά την εσωτερική αγορά κινητών αξιών¹⁷ θα οδηγήσει σε εξοικονόμηση της τάξης του 20% ή μεταξύ 20.000 και 60.000 ευρώ ανά δελτίο. Η νομοθεσία σχετικά με τον ψηφιακό ταχογράφο¹⁸ θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους κατά 20% ή 415 εκατ. ευρώ συνολικά.

¹⁴ Οι εξαιρέσεις καλύπτουν δηλαδή τα τρόφιμα που πωλούνται απευθείας από την εκμετάλλευση ή από μικρούς τοπικούς εμπόρους λιανικής πώλησης. Σε άλλες περιπτώσεις που αφορούν τις ΜΜΕ εφαρμόζονται ηπιότερα καθεστώτα, δηλαδή οι διατροφικές πληροφορίες μπορούν να βασίζονται σε υπολογισμό βάσει γενικώς τεκμηριωμένων και αποδεκτών στοιχείων, ώστε να αποφεύγονται οι δαπανηρές εργαστηριακές αναλύσεις.

¹⁵ Οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν στα κράτη μέλη να ορίζουν, για παράδειγμα, ότι οι πληροφορίες σχετικά με τα αλλεργιογόνα ή τις δυσανεξίες σε μη συσκευασμένα τρόφιμα και σε εστιατόρια θα παρέχονται μόνο προφορικά ή κατόπιν αιτήματος.

¹⁶ Η οδηγία 2013/55/ΕΕ δημοσιεύτηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 354).

¹⁷ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός αριθ. 862/2012/ΕΕ της Επιτροπής.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 165/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 2014, για τους ταχογράφους στον τομέα των οδικών μεταφορών, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3821/85 του Συμβουλίου σχετικά με τη συσκευή ελέγχου στον τομέα των οδικών μεταφορών και τροποποιεί τον

Δημόσιες συμβάσεις: Τον Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους εκδόθηκαν και θα τεθούν σε εφαρμογή τον Απρίλιο του 2016 νέες οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι οδηγίες αυτές ενθαρρύνουν την αυξημένη χρήση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων και τη λήψη περαιτέρω μέτρων για τη μείωση του κανονιστικού φόρτου και την απλούστευση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις εν λόγω συμβάσεις μέσω της μείωσης των απαιτήσεων για την παροχή αυθεντικών εγγράφων και της προώθησης συμβάσεων μικρότερου ύψους. Για παράδειγμα, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αύξηση της χρήσης των αυτοπιστοποιήσεων θα μπορούσε να μειώσει τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις κατά 169.000.000 ευρώ¹⁹ και ότι η συνολική εξοικονόμηση που θα προκύψει από τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις θα ήταν δυνατόν να ανέλθει σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ του 5% και του 20% των δαπανών για συμβάσεις προμηθειών²⁰.

Παράλληλα, υπάρχουν επίσης περιπτώσεις στις οποίες η μείωση του κόστους που προβλεπόταν κατά το στάδιο της εκτίμησης αντικτύπου δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθεί λόγω τροποποιήσεων κατά τη νομοθετική διαδικασία, όπως συνέβη στην περίπτωση της καταχώρισης των παραγωγών στο πλαίσιο των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού²¹. Οι απλουστεύσεις που περιλαμβάνονταν στις προτάσεις για τα απόβλητα πλοίων και για την εκτίμηση περιβαλλοντικού αντικτύπου δεν υποστηρίχθηκαν από τον νομοθέτη²². Η καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, οι λογιστικές απαιτήσεις για τις εταιρείες, η συλλογή στατιστικών στοιχείων²³, ο συντονισμός σχετικά με τον ΦΠΑ και η απλούστευση των υποχρεώσεων στον τομέα του ΦΠΑ είναι

κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 561/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών.

¹⁹ Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ: Η υποβολή υπεύθυνων δηλώσεων ως προκαταρκτικού αποδεικτικού στοιχείου και η προσέγγιση του «αναδόχου» για τα αποδεικτικά στοιχεία θα μπορούσαν να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο που συνδέεται με δημόσιους διαγωνισμούς κατά 80%. Βλ. επίσης την εκτίμηση αντικτύπου: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011SC1585&from=EN>.

²⁰ Οι αναθέτουσες αρχές και οι φορείς που έχουν ήδη ολοκληρώσει τη μετάβαση στις ηλεκτρονικές συμβάσεις αναφέρουν συνήθως εξοικονόμηση μεταξύ 5% και 20%· η εμπειρία δείχνει επίσης ότι οι επενδυτικές δαπάνες μπορούν να ανακτηθούν γρήγορα. Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της συνολικής αγοράς δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ, κάθε 5% που εξοικονομείται θα μπορούσε να επιστρέψει περίπου 100 δισ. ευρώ στο δημόσιο ταμείο [στρατηγική για τις ηλεκτρονικές συμβάσεις — COM(2012) 179 final].

²¹ Οδηγία 2012/19/ΕΕ: Η προτεινόμενη διαλειτουργικότητα και μεταφορά δεδομένων μεταξύ των εθνικών μητρώων παραγωγών αναμενόταν να οδηγήσει σε εξοικονόμηση κόστους περίπου 66 εκατ. ευρώ ετησίως για τους παραγωγούς. Αυτή η πτυχή της πρότασης της Επιτροπής δεν εγκρίθηκε από τον νομοθέτη.

²² Ο νομοθέτης δεν δέχθηκε να θεσπιστεί υποχρεωτική υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης για τον συντονισμό και την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης και των μέτρων επιτάχυνσης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της οδηγίας για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (2011/92/ΕΕ), περιορίζοντας τα οφέλη αποδοτικότητας που θα προέκυπταν για τις επιχειρήσεις. Ο νομοθέτης δεν δέχθηκε επίσης την υποχρεωτική ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων στον τομέα της μεταφοράς αποβλήτων, που εκτιμάται ότι θα επέτρεπε στις επιχειρήσεις να εξοικονομούν ποσό ύψους 44 εκατ. ευρώ ετησίως.

²³ Βλ. τμήμα ΙΙΙ παρακάτω: Μια νέα αρχιτεκτονική για τις στατιστικές επιχειρήσεων της ΕΕ.

επίσης τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη διστάζουν να μειώσουν τις επιβαρύνσεις, επικαλούμενα λόγους επικουρικότητας ή άλλους λόγους εθνικής πολιτικής.

Επιπλέον, ορισμένες σημαντικές προτάσεις απλούστευσης που θα προκαλέσουν σημαντική εξοικονόμηση δεν έχουν εγκριθεί ακόμη από τον νομοθέτη: για παράδειγμα, η πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση συνόλου κοινών κανόνων για τον υπολογισμό της φορολογικής βάσης των εταιρειών, που θα μείωνε σημαντικά το κόστος συμμόρφωσης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά με τις φορολογικές διατάξεις²⁴. Υπάρχουν επίσης και άλλες περιπτώσεις στις οποίες οι εν εξελίξει συζητήσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μείωση της εκτιμώμενης εξοικονόμησης πόρων. Για παράδειγμα, η εξοικονόμηση που θα προκύψει για τις επιχειρήσεις από την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση ευρωπαϊκού υποδείγματος δήλωσης ΦΠΑ, και η οποία υπολογίζεται σε 15 δισ. ευρώ ετησίως, υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί σημαντικά, αν υιοθετηθούν ορισμένες αλλαγές που συζητούνται στο Συμβούλιο.

- **Μέτρα που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη**

Τα κράτη μέλη έχουν τη σημαντική ευθύνη να μεταφέρουν έγκαιρα στη νομοθεσία τους και να εφαρμόζουν πλήρως το δίκαιο της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται στις αρχές των κρατών μελών να αξιοποιούν τις διάφορες μεθόδους απλούστευσης που προσφέρει η νομοθεσία της ΕΕ και να μεριμνούν για την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Υπολογίζεται ότι έως το ένα τρίτο του κανονιστικού φόρτου που σχετίζεται με τη νομοθεσία της ΕΕ απορρέει από εθνικά μέτρα εφαρμογής της²⁵.

Ένα παράδειγμα σημαντικών αποκλίσεων στην πρακτική των κρατών μελών είναι ο τομέας των δημόσιων συμβάσεων, όπου σε μια πρόσφατη αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι η τυπική διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης κυμαίνεται μεταξύ 11 και 34 εβδομάδων, ενώ το μέσο κόστος σε ανθρωπομήρες εργασίας είναι έως και τετραπλάσιο μεταξύ των επιμέρους κρατών μελών²⁶. Ένα άλλο παράδειγμα αφορά τη διαδικασία εκτίμησης του περιβαλλοντικού αντικτύπου, όπου η μέση διάρκεια της διαδικασίας στα κράτη μέλη κυμαίνεται από λιγότερους από 5 έως 27 μήνες και το μέσο άμεσο κόστος για τους αναδόχους κυμαίνεται από λιγότερα από 4.000 έως 200.000 ευρώ ανά έργο.

Στις αρχές του 2014 τέθηκαν σε ισχύ διάφορες προτάσεις απλούστευσης στον τομέα της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) από τα τελωνεία και στον τομέα της επιστροφής αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Ο

²⁴ Η πρόταση της Επιτροπής για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας των εταιρειών (ΚΕΒΦΕ) — COM(2011) 121— εκκρεμεί στη νομοθετική διαδικασία από τον Μάρτιο του 2011.

²⁵ COM(2009) 544: « Πρόγραμμα δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Τομεακά προγράμματα μείωσης και ενέργειες για το 2009».

²⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/executive-summary_en.pdf

κανονισμός για τα ΔΔΙ²⁷ θα μειώσει τον διοικητικό φόρτο και το διοικητικό κόστος, θα επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση των κινδύνων και θα βελτιώσει την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Η οδηγία για τα ΑΗΗΕ²⁸ προβλέπει απαλλαγή των μικρών επιχειρηματιών από την υποχρέωση να παραλαμβάνουν επιστρεφόμενα ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά απόβλητα. Είναι σημαντικό όλα τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως και να αξιοποιήσουν τις διατάξεις απλούστευσης και μείωσης του φόρτου που περιλαμβάνονται στις εν λόγω προτάσεις.

Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά παραδείγματα από τα οποία προκύπτει ότι τα κράτη μέλη δεν χρησιμοποιούν τις διάφορες μεθόδους απλούστευσης που προσφέρει η νομοθεσία της ΕΕ ή ότι προσθέτουν επιβαρύνσεις μέσω της εθνικής νομοθεσίας σε τομείς που δεν καλύπτονται άμεσα από τους κανόνες της ΕΕ. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, όπου δεν χρησιμοποιείται πάντοτε η δυνατότητα θέσπισης προαιρετικών ηπιότερων καθεστώτων για τις μικρές εγκαταστάσεις²⁹, στον τομέα των οδικών μεταφορών εμπορευμάτων, όπου ορισμένες εθνικές απαιτήσεις για την καταγραφή του χρόνου οδήγησης για τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα σε τομείς που δεν καλύπτονται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία προσθέτουν κανονιστικό φόρτο για τις μικρές επιχειρήσεις³⁰, καθώς και στον τομέα των λογιστικών απαιτήσεων για τις εταιρείες³¹. Σημαντικά οφέλη μπορούν επίσης να προκύψουν για τις ΜΜΕ και μέσω της πλήρους χρήσης, από τα κράτη μέλη, της ευελιξίας που προβλέπεται από τον κανονισμό σχετικά με τον τρόπο παροχής πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές. Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει τον τρόπο εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων και όλων των άλλων δράσεων του προγράμματος REFIT από τα κράτη μέλη και θα περιγράψει την κατάσταση στην επόμενη έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων, που έχει προγραμματιστεί για το 2015³².

Ενώ η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων σε όλους τους τομείς του κεκτημένου, η παρακολούθηση του οριζόντιου κανονιστικού αντικτύπου αναπτύχθηκε παράλληλα με την απόδοση αυξανόμενης έμφασης

²⁷ Κανονισμός 608/2013/ΕΕ.

²⁸ Οδηγία 2012/19/ΕΕ.

²⁹ Η νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων επιτρέπει στις αρχές των κρατών μελών να θεσπίζουν ηπιότερα καθεστάτα για τις μικρές επιχειρήσεις σχετικά με ορισμένες επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης κρέατος.

³⁰ Το δίκαιο της ΕΕ απαιτεί την καταγραφή του χρόνου οδήγησης για τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα από 3,5 τόνους και άνω και απαλλάσσει τους βιοτέχνες και τους τεχνίτες για τις τοπικές μετακινήσεις με οχήματα έως 7,5 τόνους, ενώ μερικοί εθνικοί κανόνες απαιτούν την καταγραφή του χρόνου οδήγησης για οχήματα από 2,8 τόνων και άνω.

³¹ Οδηγία 2006/46/ΕΚ.

³² Η πρώτη έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων του προγράμματος REFIT, που παρουσιάζεται σε συνδυασμό με την παρούσα ανακοίνωση, δεν περιλαμβάνει ακόμη πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας από τα κράτη μέλη.

στην καταλληλότητα της νομοθεσίας. Άρχισε, για παράδειγμα, στο πλαίσιο του προγράμματος μείωση του διοικητικού φόρτου ABR+, βάσει του οποίου η Επιτροπή παρακολουθεί τις επιλογές των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή των 12 πιο φιλόδοξων μέτρων προτεραιότητας³³ που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο του προγράμματος για τη μείωση του διοικητικού φόρτου από το 2007 έως το 2012³⁴. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την εφαρμογή και ο έλεγχος του κατά πόσον η εκτιμώμενη μείωση του διοικητικού φόρτου επιτεύχθηκε όντως στην πράξη. Τα πρώτα ευρήματα δείχνουν ότι οι εκτιμήσεις για τις εξοικονομήσεις πόρων επιβεβαιώνονται σε μερικά κράτη μέλη στους τομείς του Intrastat, της έρευνας για τη βιομηχανική παραγωγή και του ψηφιακού ταχογράφου. Ωστόσο, παρατηρήθηκαν δυσκολίες στη λήψη επαρκών και συνεκτικών ποσοτικών στοιχείων και στατιστικών, ενώ τα παραδείγματα που διαβιβάστηκαν για βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά την εφαρμογή των προγραμμάτων και για ευκαιρίες περαιτέρω απλούστευσης σε εθνικό επίπεδο ήταν σχετικά λίγα. Έχει εκφραστεί ισχυρή υποστήριξη στην ομάδα υψηλού επιπέδου εθνικών εμπειρογνομόνων ειδικευμένων σε κανονιστικά θέματα για την εν λόγω από κοινού παρακολούθηση, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, του πραγματικού αντικτύπου που έχει η νομοθεσία της ΕΕ στην πράξη. Η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και τους άμεσα ενδιαφερόμενους με στόχο την παραγωγή πιο αξιόπιστων πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τον αντίκτυπο

³³ (1) Παροχή σε περισσότερες ΜΜΕ της δυνατότητας να επωφεληθούν από την απλούστευση των συστημάτων λογιστικής/ελέγχου — οδηγία 2006/46/ΕΚ, της 14ης Ιουνίου 2006· (2) παροχή στα κράτη μέλη της δυνατότητας να εξαιρούν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις από ορισμένες διατάξεις των λογιστικών οδηγιών — οδηγία 2012/6/ΕΕ, της 14ης Μαρτίου 2012· (3) απλούστευση και εξορθολογισμός του συστήματος κοινοποιήσεων για τις μεταφορές αποβλήτων — επιστολή-σύσταση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη του Ιουλίου 2010· (4) μόνο η επιλεγείσα επιχείρηση χρειάζεται να υποβάλει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την καταλληλότητά της ως αναδόχου σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης — COM(2011) 896· (5) μείωση του αριθμού των ερωτωμένων κατά τη συλλογή στατιστικών στοιχείων για το ενδοεθνικό εμπόριο — κανονισμός 638/2004/ΕΚ του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004· (6) περιορισμός των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων για τη βιομηχανική παραγωγή στην ΕΕ — κανονισμός αριθ. 3924/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, και κανονισμός αριθ. 36/2009/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 2008· (7) κατάργηση πρόσθετων απαιτήσεων για τα τιμολόγια και διευκόλυνση της ευρύτερης χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης — οδηγία 2010/45/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2010· (8) Κατάργηση, στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφών του ΦΠΑ, της υποχρέωσης συμπλήρωσης εντύπων στη γλώσσα του κράτους μέλους επιστροφής — οδηγία 2008/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2008· (9) ψηφιακός ταχογράφος (ιδίως, θέσπιση των ψηφιακών ταχογράφων και απλούστευση της χρήσης των ψηφιακών ταχογράφων, λαμβάνοντας υπόψη τη μελλοντική διεύρυνση της απαλλαγής των μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων από τις απαιτήσεις περί ταχογράφου και τις περαιτέρω απλουστεύσεις — κανονισμός 3821/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011· (11) κατάργηση της κοινοποίησης των κομίστρων / χαλάρωση της υποχρέωσης να τηρούνται έγγραφα μεταφοράς στο μεταφορικό μέσο — κανονισμός 569/2008/ΕΕ του Συμβουλίου (που τροποποιεί τον κανονισμό 11/60) της 12ης Ιουλίου 2008· (11) απλούστευση των υποχρεώσεων για τις οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών — κανονισμός 1071/2009/ΕΚ, της 21/10/2009, και κανονισμός 1072/2009/ΕΚ, της 21/10/2009· και (12) απλούστευση της επισήμανσης των αβγών — κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013.

³⁴ Βλέπε την τελική έκθεση του προγράμματος για τη μείωση του διοικητικού φόρτου (ABR) στο έγγραφο SWD(2012) 423 final.

της νομοθεσίας της ΕΕ. Τα αποτελέσματα των εργασιών αυτών θα τροφοδοτήσουν τον επόμενο πίνακα αποτελεσμάτων REFIT.

III. Μελλοντικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT

Για να μπορεί η νομοθεσία της ΕΕ να επιτελεί αποτελεσματικά τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται, χρειάζονται συνεχείς προσπάθειες. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή εφαρμόζει το πρόγραμμα REFIT ως κυλιόμενο πρόγραμμα και, στο πλαίσιο αυτό, επικαιροποίησε πρόσφατα τον κατάλογο «χαρτογράφησης» και αναλυτικής εξέτασης της ενωσιακής νομοθεσίας, διαδικασία η οποία διεξήχθη για πρώτη φορά στο πλαίσιο του REFIT το 2013. Ελήφθησαν επίσης υπόψη οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις που υπέβαλαν διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς από τον Οκτώβριο του 2013 για το πρόγραμμα REFIT της Επιτροπής³⁵.

Με βάση την ανάλυση αυτή, η Επιτροπή εκτιμά ότι σε διάφορους τομείς ενδείκνυται η ανάληψη νέων πρωτοβουλιών απλούστευσης και μείωσης του φόρτου. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα έγγραφα ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά έγγραφα, την ανάπτυξη μιας νέας συνολικής αρχιτεκτονικής για τις στατιστικές επιχειρήσεων (βλέπε κατωτέρω), την επέκταση της μονοαπευθυντικής διαδικασίας στον τομέα του ΦΠΑ σε όλες τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών³⁶, σε συνδυασμό με τη δημιουργία μιας ενωσιακής διαδικτυακής πύλης ΦΠΑ για την ενημέρωση των επιχειρήσεων για τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες ΦΠΑ, και την κωδικοποίηση της νομοθεσίας σχετικά με τους καταλόγους τρίτων χωρών για τις υποχρεώσεις θεώρησης³⁷.

Μια νέα αρχιτεκτονική της ΕΕ για τις στατιστικές επιχειρήσεων: Η Επιτροπή επιδιώκει να εξορθολογίσει το πλαίσιο αναφοράς και να απλουστεύσει τη συλλογή στοιχείων για τις στατιστικές επιχειρήσεων. Ανταποκρινόμενη σε σχετικά αιτήματα των επιχειρήσεων, δρομολόγησε ένα σχέδιο για τις ενδοενωσιακές εμπορικές στατιστικές (SIMSTAT). Το εν λόγω σχέδιο θα δοκιμάσει νέες τεχνικές συλλογής δεδομένων που αναμένεται να διευκολύνουν την καλύτερη χρήση των συλλεγόμενων στατιστικών στοιχείων, απλουστεύοντας και μειώνοντας με τον τρόπο αυτόν τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων από τις επιχειρήσεις. Αυτή η οικονομικώς αποδοτική προσέγγιση μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους στατιστικούς τομείς

³⁵ Η Επιτροπή έχει λάβει παρατηρήσεις και προτάσεις από αρχές κρατών μελών (Φινλανδία, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Ηνωμένο Βασίλειο), από επιχειρηματικούς φορείς, από συνδικαλιστικές οργανώσεις και από άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Οι παρατηρήσεις είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Επιτροπής για την έξυπνη νομοθεσία: http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_en.htm

³⁶ Ο στόχος της πρωτοβουλίας είναι η μείωση των εμποδίων για το διασυνοριακό εμπόριο και η διασφάλιση των εσόδων των κρατών μελών από τον ΦΠΑ, καθιστώντας το ενωσιακό σύστημα ΦΠΑ πιο απλό, ουδέτερο και πιο αυστηρό.

³⁷ Άλλες πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την επανεξέταση της νομοθεσίας για τα πυρηνικά θέματα, μια πρόταση για τα προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα και την επανεξέταση των κανονισμών για την εισαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών διπλής χρήσης.

(π.χ. στατιστικές σχετικά με τις πολυεθνικές, το διεθνές εμπόριο υπηρεσιών και τις άμεσες ξένες επενδύσεις) και θα αναπτυχθεί περαιτέρω, αν τα αποτελέσματα των δοκιμών είναι θετικά, εντός του ευρύτερου κανονισμού-πλαισίου για την ενσωμάτωση των στατιστικών για τις επιχειρήσεις (FRIBS).

Η Επιτροπή θα προετοιμάσει την κατάργηση νομοθετικών πράξεων και σε άλλους τομείς: επισήμανση της κατανάλωσης ενέργειας³⁸, κόμιστρα και όροι μεταφοράς³⁹, κοινή αγροτική πολιτική και τυποποίηση της υποβολής εκθέσεων/στοιχείων στον τομέα του περιβάλλοντος. Επιπλέον, η Επιτροπή εξετάζει επίσης διεξοδικά το κεκτημένο στον τομέα της αστυνομικής και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, προκειμένου να εντοπίσει πράξεις που θα μπορούσαν να καταργηθούν στο πλαίσιο της λήξης της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στις Συνθήκες⁴⁰.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόσυρση προτάσεων που λιμνάζουν στη νομοθετική διαδικασία αποτελεί πρακτική καλής νομοθετικής διαχείρισης, διότι έτσι δίνεται η δυνατότητα να γίνει ένα νέο ξεκίνημα ή να αναζητηθούν εναλλακτικοί τρόποι υλοποίησης του επιδιωκόμενου νομοθετικού σκοπού. Ο διεξοδικός έλεγχος όλων των προτάσεων που εκκρεμούν ενώπιον του νομοθέτη είχε ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό και άλλων προτάσεων οι οποίες είτε είναι πλέον παρωχημένες είτε δεν έχουν τη στήριξη του νομοθέτη και θα πρέπει, συνεπώς, να προταθεί να αποσυρθούν. Στις προτάσεις αυτές περιλαμβάνονται οι προτάσεις για τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών, τα τέλη για την ασφάλεια της αεροπορίας, τις έγκυες εργαζόμενες⁴¹, το ταμείο αποζημιώσεων για ζημίες που προκαλούνται από πετρελαϊκή ρύπανση και την εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από ορισμένες διατάξεις σχετικές με την υγιεινή των τροφίμων, μολονότι η τελευταία πρόταση θα είχε σημαντικά οφέλη για τις μικρές επιχειρήσεις⁴².

Δεδομένων των χρονικών περιορισμών που συνδέονται με τη νέα κοινοβουλευτική περίοδο, η τρέχουσα Επιτροπή θα εστιάσει την προσοχή της στα βασικά θέματα το 2014. Η Επιτροπή έλεγξε διεξοδικά την ημερήσια διάταξη των εργασιών της και αποφάσισε να διατηρήσει μόνο τα πιο σημαντικά θέματα.

Τέλος, η Επιτροπή προτίθεται να διενεργήσει μεσοπρόθεσμα διάφορες νέες αξιολογήσεις και ελέγχους καταλληλότητας για την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ενωσιακών κανονισμών και την εφαρμογή των διατάξεων των Συνθηκών της ΕΕ, περιλαμβανομένων των

³⁸ Ενεργειακή επισήμανση των ψυγείων (οδηγία 2003/66), των οικιακών πλυντηρίων πιάτων (οδηγία 1999/9) και των πλυντηρίων ρούχων (οδηγία 1995/12) μετά την έκδοση νέων μέτρων εφαρμογής.

³⁹ Κανονισμός αριθ. 11 του Συμβουλίου περί καταργήσεως των διακρίσεων στον τομέα των τιμών και όρων μεταφοράς κατ' εφαρμογή του άρθρου 79 παράγραφος 3 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της 16ης Αυγούστου 1960.

⁴⁰ Πρωτόκολλο αριθ. 36 σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, άρθρο 10.

⁴¹ COM(2008) 600/4.

⁴² COM(2007) 90 τελικό.

κανόνων που αφορούν την προστασία των καταναλωτών στο πλαίσιο συμβάσεων χρονομεριστικής μίσθωσης, τις καθυστερήσεις πληρωμών, το νομικό πλαίσιο για την προσυσκευασία, το σύστημα σχεδίων και υποδειγμάτων στην ΕΕ, τις οδηγίες σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο, την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης για τη βελτίωση της λειτουργίας της στην εσωτερική αγορά⁴³, τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από ελαφρά επαγγελματικά οχήματα και επιβατικά αυτοκίνητα, τις τηλεπικοινωνίες και τη νομοθεσία σχετικά με την παράνομη είσοδο, διέλευση και διαμονή στην ΕΕ⁴⁴.

Σε άλλους βασικούς τομείς όπου ετοιμάζεται ευρύτερη επανεξέταση της εφαρμοζόμενης πολιτικής, όπως η ψηφιακή ενιαία αγορά, θα είναι σημαντικό να εντοπιστούν τα εναπομένοντα εμπόδια και να αξιολογηθεί το κανονιστικό πλαίσιο από απόψεως κόστους και δυνατοτήτων απλούστευσης⁴⁵. Οι ενέργειες αυτές έχουν σαφή διάσταση REFIT.

Όλες οι νέες πρωτοβουλίες παρατίθενται ενδεικτικά στο υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας και τελούν υπό την αίρεση ότι θα περιληφθούν στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2015.

Νομοθεσία για τα χημικά προϊόντα: Η Επιτροπή θεωρεί ότι χρειάζεται αδιάλειπτη προσπάθεια από την ΕΕ, τα κράτη μέλη και τους παράγοντες του τομέα για την περαιτέρω διευκόλυνση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα χημικά προϊόντα, και ιδίως του κανονισμού REACH, και για τη διερεύνηση των συγκεκριμένων τομέων στους οποίους μπορούν να απλουστευθούν οι κανόνες και να μειωθούν οι επιβαρύνσεις. Αυτό πρέπει να γίνει με τρόπο που να εξασφαλίζει την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στον εν λόγω τομέα, καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στην

⁴³ Έπειτα από αίτημα που υπέβαλε το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2013 για υποβολή έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης έως τα μέσα του 2015 (βλ.: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/139846.pdf).

⁴⁴ Άλλοι τομείς περιλαμβάνουν τα εξής: προδιαγραφές εμπορίας για το μοσχαρίσιο κρέας, κανόνες επισήμανσης για το βοδινό κρέας, το πρόγραμμα για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, την οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων (όταν μεταφερθεί στο δίκαιο των κρατών μελών και αρχίσει να εφαρμόζεται πλήρως), τα αποθέματα πετρελαίου, τον κανονισμό για τον έλεγχο της αλιείας, την πυρηνική ασφάλεια, την τυποποίηση, τη ρύπανση από αμίαντο, τις δοκιμές σε ζώα, τις στρατηγικές εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τους κινδύνους πλημμυρών, τις πτητικές οργανικές ενώσεις, την ασφάλιση (όταν συγκεντρωθεί επαρκής πείρα από την εφαρμογή), την εκπαίδευση, τα τυπικά προσόντα και τις άδειες στον τομέα των οδικών μεταφορών, τις θαλάσσιες μεταφορές και την ασφάλεια στη θάλασσα, τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου, την ηλεκτρονική τιμολόγηση του ΦΠΑ και τη μικρή μονοαπευθυντική θυρίδα, καθώς και τους κλάδους των κατασκευών και της υαλοουργίας και κεραμοποιίας.

⁴⁵ Αυτό θα περιλαμβάνει την εξέταση της νομοθεσίας για τις υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά σε απευθείας σύνδεση (online) — οδηγία 98/84/ΕΚ για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους και οδηγία 2000/31/ΕΚ σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά.

εσωτερική αγορά. Το 2013 η Επιτροπή προέβη σε επανεξέταση του REACH⁴⁶ η οποία εντόπισε ορισμένες ανάγκες για προσαρμογές, αλλά κατέληξε σε θετικά συμπεράσματα όσον αφορά τη λειτουργία της εν λόγω νομοθετικής πράξης και στο πόρισμα ότι δεν χρειάζεται να τροποποιηθεί στη φάση αυτή. Ωστόσο, η Επιτροπή αναγνωρίζει την ανάγκη να μειωθούν οι οικονομικές και διοικητικές επιβαρύνσεις που συνεπάγεται ο κανονισμός REACH για τις ΜΜΕ και να βελτιωθεί η εφαρμογή του σε όλα τα επίπεδα.

Για τον σκοπό αυτόν έχουν ήδη εφαρμοστεί διάφορα διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ουσιαστικής μείωσης των τελών. Το 2014 λαμβάνονται νέα μέτρα: παροχή ειδικής βοήθειας στις ΜΜΕ για να τηρήσουν την προθεσμία καταχώρισης (2018) για τους μικρούς όγκους παραγωγής· προσδιορισμός αποτελεσματικότερων τρόπων για τη διαχείριση των ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία και για τον εντοπισμό εναλλακτικών επιλογών αντί των επικίνδυνων χημικών ουσιών· βελτίωση της επικοινωνίας με τις ΜΜΕ· και ανάλυση των επιπτώσεων του REACH για τις ΜΜΕ, καθώς επίσης για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Μεσοπρόθεσμα, εξετάζεται η λήψη άλλων μέτρων για τη βελτίωση της διαδικασίας αδειοδότησης των χημικών ουσιών, ώστε να γίνει πιο προβλέψιμη για τις επιχειρήσεις. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, π.χ., τη μείωση της συχνότητας των τροποποιήσεων του καταλόγου των ουσιών που υπόκεινται σε αδειοδότηση, την απλούστευση της διαδικασίας αδειοδότησης σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου και τη μεγαλύτερη συνεκτίμηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων κατά την ένταξη νέων ουσιών στον κατάλογο αδειοδότησης⁴⁷.

Είναι σημαντικό τόσο η βιομηχανία όσο και τα κράτη μέλη να παίζουν ενεργά τον ρόλο τους στην εφαρμογή του REACH. Η προσπάθεια αυτή θα μπορούσε, π.χ., να περιλαμβάνει την αύξηση της ικανότητας των εθνικών γραφείων υποστήριξης και/ή των εμπορικών επιμελητηρίων να παρέχουν συμβουλές για την εφαρμογή του REACH, καθώς και την εξασφάλιση καλύτερου συντονισμού μεταξύ και εντός των κρατών μελών.

Το 2014 θα δρομολογηθεί μια δέσμη πρωτοβουλιών για τον έλεγχο της καταλληλότητας του νομοθετικού πλαισίου του τομέα των χημικών προϊόντων, η οποία θα περιλαμβάνει μια σωρευτική αξιολόγηση κόστους και ελέγχους καταλληλότητας των πλέον σημαντικών άλλων — πλην του REACH— νομοθετικών πράξεων για τα χημικά προϊόντα.

Τα συμπεράσματα των διαφόρων πτυχών των εργασιών αυτών μαζί με την εν εξελίξει αξιολόγηση της νομοθεσίας για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια και τα πορίσματα των παλαιότερων επανεξετάσεων του REACH θα παράσχουν πλήρη εικόνα και θα σκιαγραφήσουν τις προοπτικές για τυχόν περαιτέρω δυνατότητες βελτίωσης της καταλληλότητας του νομοθετικού πλαισίου στον τομέα αυτόν. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους φορείς και τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν σε κοινό προβληματισμό σχετικά με τα θέματα αυτά και να συμβάλουν στην εκπόνηση σχετικής έκθεσης, που προβλέπεται να υποβληθεί το 2016.

⁴⁶ COM(2013) 49 final, συνοδευόμενο από το SWD(2013) 25.

⁴⁷ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. τα συνοδευτικά υπηρεσιακά έγγραφα εργασίας.

IV. Οριζόντιες δράσεις

Το πρόγραμμα REFIT εντάσσεται στην ευρύτερη πολιτική της Επιτροπής για «έξυπνη νομοθεσία», η οποία περιλαμβάνει επίσης τα κανονιστικά εργαλεία της αξιολόγησης αντικτύπου, της διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους παράγοντες και της αξιολόγησης. Η Επιτροπή είναι προσηλωμένη στην περαιτέρω ενίσχυση αυτών των μέσων και άλλων οριζόντιων δράσεων, με μεγαλύτερη, μεταξύ άλλων, επικέντρωση στην εκτίμηση του κόστους και των οφελών της νομοθεσίας και στη μείωση των διοικητικών υποχρεώσεων, όπως οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων⁴⁸.

- **Εκτιμήσεις αντικτύπου**

Το σύστημα εκτιμήσεων αντικτύπου που εφαρμόζει η Επιτροπή λειτουργεί σε πρώιμο στάδιο του κύκλου πολιτικής, όταν εκπονούνται νέες προτάσεις, με στόχο τη δημιουργία βάσης στοιχείων για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την εξασφάλιση της συμμόρφωσης των προτάσεων της Επιτροπής με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Το σύστημα ενισχύεται και βελτιώνεται συνεχώς από τη θέσπισή του, το 2002· για παράδειγμα, το 2009 δημοσιεύθηκαν κατευθυντήριες γραμμές και συμπληρωματικές οδηγίες σε διάφορους τομείς (ανταγωνιστικότητα και πολύ μικρές επιχειρήσεις, θεμελιώδη δικαιώματα, κοινωνικός και εδαφικός αντίκτυπος). Η βάση δεδομένων —καλύτερα στοιχεία και επιστημονικές συμβουλές— ενισχύεται συνεχώς στη διαδικασία εκτίμησης αντικτύπου. Για να διευκολυνθεί η ταχεία ενημέρωση των ενδιαφερομένων για τα αποτελέσματα της εκτίμησης αντικτύπου, συμπεριλαμβανομένων των οφελών και του κόστους, η Επιτροπή εισήγαγε το 2013 στις εκθέσεις αξιολόγησης αντικτύπου μια τυποποιημένη δισέλιδη περίληψη. Με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε (πάνω από 350 εκτιμήσεις αντικτύπου από το 2010), η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με τις εκτιμήσεις αντικτύπου και θα ζητήσει τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών μέσω δημόσιας διαβούλευσης που θα ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2014.

- **Εκ των υστέρων αξιολόγηση**

Με τη συστηματική εκ των υστέρων αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ ελέγχεται κατά πόσον έχουν επιτευχθεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα και ο αντίκτυπος των νομοθετικών ρυθμίσεων της ΕΕ. Ο προγραμματισμός των ενεργειών αξιολόγησης βελτιώθηκε με τη δημοσίευση του σχετικού χρονοδιαγράμματος στον ιστότοπο Europa⁴⁹. Για να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η πολιτική και η πρακτική στον τομέα της αξιολόγησης, η Επιτροπή πραγματοποίησε δημόσια διαβούλευση για τις νέες της κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης μεταξύ Νοεμβρίου 2013 και Φεβρουαρίου 2014. Τα αποτελέσματα θα ενσωματωθούν στην προσεχή αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών αξιολόγησης⁵⁰. Αυτές οι

⁴⁸ Βλ. COM(2012) 746.

⁴⁹ Βλέπε τον ιστότοπο της Επιτροπής για την έξυπνη νομοθεσία: http://ec.europa.eu/smart-regulation/evaluation/index_en.htm

⁵⁰ Στο πλαίσιο αυτής της δημόσιας διαβούλευσης ελήφθησαν 53 απαντήσεις από δημόσιες αρχές, ενδιαφερόμενα μέρη και πολίτες. Οι εν λόγω απαντήσεις θα δημοσιευθούν, μαζί με συνοπτική έκθεση, στον

κατευθυντήριες γραμμές θα περιλαμβάνουν αναφορά στους ελέγχους καταλληλότητας που θεσπίστηκαν το 2010 ως συνολικές αξιολογήσεις πολιτικών που εκτιμούν τη συνοχή και τη συνεκτικότητα μεταξύ και εντός των κανονιστικών τομέων και ελέγχουν κατά πόσον ένα ευρύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο για έναν ολόκληρο τομέα πολιτικής είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Έκτοτε, έχουν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι καταλληλότητας σε διάφορους τομείς πολιτικής, όπως το περιβάλλον (πολιτική της ΕΕ για τα γλυκά ύδατα), η απασχόληση και η κοινωνική πολιτική (ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους), η βιομηχανική πολιτική (έγκριση τύπου των μηχανοκίνητων οχημάτων) και οι μεταφορές (εσωτερική αγορά αερομεταφορών)⁵¹ και μπορεί να οδηγήσουν στην κατάρτιση σειράς νομοθετικών προτάσεων για την απλούστευση και τη μείωση του φόρτου⁵².

- **Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Ο διάλογος με τους πολίτες, τους κοινωνικούς εταίρους και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους παράγοντες των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών συμβάλλει στην προσπάθεια να εξασφαλιστεί ότι η νομοθεσία της ΕΕ να είναι διαφανής, καλά στοχοθετημένη και συνεκτική. Η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους παράγοντες κατοχυρώνεται στις Συνθήκες και είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον εντοπισμό ζητημάτων αναλογικότητας και επικουρικότητας⁵³. Η Επιτροπή διενεργεί διαβουλεύσεις σε κάθε στάδιο του κύκλου πολιτικής. Για να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την ποιότητα, το πεδίο εφαρμογής και τη στοχοθέτηση των διαβουλεύσεων, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να βελτιώνει τον προγραμματισμό των διαβουλεύσεων μέσω της κατάρτισης στρατηγικών διαβούλευσης κατά τη φάση της προετοιμασίας της πολιτικής και μέσω της διαρκούς δημοσίευσης του προγραμματισμένου χρονοδιαγράμματος των αξιολογήσεων της. Θα εκδώσει εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή συμβουλών και την υποστήριξη του προσωπικού της Επιτροπής που πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους εκτός των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των διαβουλεύσεων. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα αποτελέσουν αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης πριν εγκριθούν από την Επιτροπή. Επίσης, και μέσα στα όρια των δημοσιονομικών περιορισμών, η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για να επεκτείνει την εμβέλεια των

ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έξυπνη νομοθεσία: http://ec.europa.eu/smart-regulation/index_en.htm

⁵¹ Οι τελικές εκθέσεις είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο http://ec.europa.eu/smart-regulation/evaluation/documents_en.htm

⁵² Δηλαδή ο έλεγχος καταλληλότητας σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζομένους θα μπορούσε να οδηγήσει στην κωδικοποίηση 3 οδηγιών, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους, ενώ τον έλεγχο καταλληλότητας σχετικά με την έγκριση τύπου των μηχανοκίνητων οχημάτων θα ακολουθήσει αναθεώρηση της οδηγίας-πλαισίου 2007/46/ΕΚ, βλ. πλήρη στοιχεία στον πίνακα αποτελεσμάτων του REFIT.

⁵³ Η διαβούλευση προβλέπεται στο άρθρο 11 της ΣΕΕ και στο πρωτόκολλο αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής προβλέπεται στα άρθρα 153, 154, και 155 της ΣΛΕΕ, παρέχοντας επίσης ευκαιρίες για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα REFIT.

διαβουλευσεών της μέσω της ευρύτερης γλωσσικής προσβασιμότητας. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη χρήση των διαβουλευσεων στις αξιολογήσεις και στους ελέγχους καταλληλότητας με την εφαρμογή ελάχιστων προτύπων διαβούλευσης, όπως γίνεται επί του παρόντος για τις εκτιμήσεις αντικτύπου⁵⁴. Η Επιτροπή θα συστήσει στους εμπλεκόμενους φορείς να εφαρμόζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές κατά τη διεξαγωγή διαβουλευσεων. Η Επιτροπή εξετάζει επίσης τρόπους βελτίωσης των δημόσιων διαβουλευσεων σχετικά με τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις.

Η Επιτροπή θα λάβει μέτρα για τη βελτίωση της αναπληροφόρησης (feedback). Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ήδη να διατυπώνουν τις απόψεις τους στον ιστότοπο «Η φωνή σας στην Ευρώπη» τόσο για το χρονοδιάγραμμα των διαβουλευσεων όσο και για τους οδικούς χάρτες που δημοσιεύει η Επιτροπή ως πρώτες ενδείξεις σχετικά με τις νομοθετικές προθέσεις της⁵⁵. Πρόσφατα θεσπίστηκε ηλεκτρονικό σύστημα προειδοποίησης⁵⁶. Θα καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση των σχετικών ιστότοπων, ώστε να διευκολυνθεί η υποβολή αυτών των παρατηρήσεων και η αναπληροφόρηση. Οι απαντήσεις που λαμβάνονται από τα ενδιαφερόμενα μέρη θα δημοσιεύονται κατά κανόνα εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, ενώ θα δημοσιεύεται και μια συνοπτική έκθεση το αργότερο κατά την έγκριση της πρότασης από την Επιτροπή. Ορισμένα κράτη μέλη συλλέγουν επίσης συστηματικά από τους ενδιαφερόμενους φορείς παρατηρήσεις και προτάσεις που μπορούν να προσφέρουν πολύτιμα στοιχεία στις προσπάθειες της Επιτροπής για τον έλεγχο της καταλληλότητας της νομοθεσίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Επιτροπή σχεδιάζει επίσης να υποβάλει προτάσεις για να βελτιώσει την επικοινωνία της με τους κοινωνικούς εταίρους και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους παράγοντες, και ιδιαίτερα με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), μέσω της άμεσης επαφής μαζί τους σε συνέδρια που διεξάγονται στα κράτη μέλη καθώς και στο πλαίσιο διαβουλευσεων μέσω ευρωπαϊκών και εθνικών ενώσεων ΜΜΕ και μέσω του Enterprise Europe Network.

- ***Μέτρηση του κόστους και των οφελών της νομοθεσίας***

Η μέτρηση του κόστους και των οφελών αποτελεί σημαντική πτυχή της «έξυπνης νομοθεσίας». Η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα τα αποτελέσματα μιας εξωτερικής μελέτης σχετικά με τις μεθόδους αξιολόγησης του κόστους και των οφελών των νομοθετικών ρυθμίσεων και τα αποτελέσματα αυτά θα ληφθούν υπόψη για την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για την εκτίμηση αντικτύπου⁵⁷. Η μέτρηση του κόστους και των

⁵⁴ Εξαιρούνται τα ειδικά πλαίσια διαβούλευσης που προβλέπονται στις Συνθήκες, σε άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ ή σε διεθνείς συμφωνίες (π.χ. διαβουλευσεις των κοινωνικών εταίρων).

⁵⁵ http://ec.europa.eu/yourvoice/index_en.htm

⁵⁶ Συνδρομές μπορούν να γίνονται στη διεύθυνση:
<https://webgate.ec.europa.eu/notifications/homePage.do?locale=en>

⁵⁷ Βλ. τη μελέτη με τίτλο «Assessing the costs and benefits of regulation» στον ιστότοπο http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/commission_guidelines/docs/131210_cba_study_sg_final.pdf

οφελών που προκύπτουν από τις νομοθετικές ρυθμίσεις αποτελεί επίσης ζήτημα στο οποίο δίνουν έμφαση οι έλεγχοι καταλληλότητας και οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις.

Για να εκτιμηθεί η ποικιλία των κανονιστικών δαπανών στις οποίες υποβάλλονται συγκεκριμένοι βιομηχανικοί κλάδοι, η Επιτροπή πραγματοποιεί σωρευτικές εκτιμήσεις κόστους (ΣΕΚ). Έχουν ήδη ολοκληρωθεί δύο ΣΕΚ για τη χαλυβουργία και τη βιομηχανία αλουμινίου⁵⁸, έχει ξεκινήσει μια ΣΕΚ για τη χημική βιομηχανία και προγραμματίζονται και άλλες σχετικές εργασίες για τις δασικές βιομηχανίες, την κεραμοποιία, την υαλουργία και τον τομέα των κατασκευών. Οι ΣΕΚ παρέχουν εκτιμήσεις για διάφορα σημαντικά στοιχεία κόστους για το σύνολο του κλάδου. Λόγω του περιορισμένου πεδίου τους και της επικέντρωσής τους κυρίως στο κανονιστικό κόστος παρά στα οφέλη, οι ΣΕΚ δεν μπορούν να αποτελέσουν τη μοναδική βάση για συστάσεις πολιτικής. Τα αποτελέσματά τους θα τροφοδοτήσουν αξιολογήσεις, ελέγχους καταλληλότητας και εκτιμήσεις αντικτύπου.

Η μέτρηση του κανονιστικού κόστους σε επίπεδο ΕΕ είναι ιδιαίτερα δύσκολη, διότι το εκτιμώμενο κόστος των νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής μεταβάλλεται συχνά λόγω των τροποποιήσεων που γίνονται κατά τη νομοθετική διαδικασία και, επιπλέον, εξαρτάται και από τον τρόπο εφαρμογής της νομοθεσίας από τα κράτη μέλη. Αυτό σημαίνει ότι, αν οι προτάσεις τροποποιηθούν κατά τον νομοθετικό κύκλο, η εκτίμηση του κόστους και των οφελών πρέπει να επικαιροποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο⁵⁹. Επιπλέον, η ακρίβεια της μέτρησης του κόστους και των οφελών στις εκτιμήσεις αντικτύπου και τις εκ των υστέρων αξιολογήσεις εξαρτάται από την ποιότητα των στοιχείων που παρέχονται από τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενδιαφερομένους.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση του πραγματικού κόστους μπορεί να διαφέρει σημαντικά από την εκ των προτέρων εκτίμηση. Το κόστος, όπως και η εξοικονόμηση κόστους, είναι δυνατόν να υπερεκτιμηθούν⁶⁰. Στις εργασίες εκ των υστέρων αξιολόγησης, η Επιτροπή εξετάζει όλο και περισσότερο τον βαθμό στον οποίο το πραγματικό κόστος και τα οφέλη συμφωνούν με τις εκτιμήσεις που είχαν γίνει κατά τις προηγούμενες εκτιμήσεις αντικτύπου.

- **Απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων**

⁵⁸ Βλ.: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/steel-cum-cost-imp_en.pdf και http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7124&lang=en&title=Final-report

⁵⁹ Ένα παράδειγμα στο οποίο ενδέχεται να χρειαστεί να γίνει αυτή η επικαιροποίηση είναι οι κανόνες για την εισαγωγή φυτών και φυτικών προϊόντων στην ΕΕ, όπου οι τροποποιήσεις στην πρόταση της Επιτροπής η οποία συζητείται επί του παρόντος στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας υπάρχει κίνδυνος να αυξήσουν το κόστος για τις επιχειρήσεις [COM(2013) 267 – πρόταση κανονισμού της Επιτροπής περί προστατευτικών μέτρων κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, βλ. επίσης τον συνοδευτικό πίνακα αποτελεσμάτων].

⁶⁰ Το εκ των υστέρων καθοριζόμενο πραγματικό κόστος μπορεί να διαφέρει από τις εκ των προτέρων εκτιμήσεις λόγω της τεχνολογικής πρόοδου και της επιχειρηματικής καινοτομίας και αποδοτικότητας. Στον τομέα του χάλυβα, για παράδειγμα, το κόστος της περιβαλλοντικής προστασίας ανά τόνο προϊόντος παρέμεινε σταθερό ή μειώθηκε τα τελευταία 20 περίπου χρόνια, παρά τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του τομέα. (Σωρευτική εκτίμηση κόστους για τη χαλυβουργία: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/steel-cum-cost-imp_en.pdf)

Η μείωση των κανονιστικών επιβαρύνσεων μπορεί να επιτευχθεί με τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της συνοχής και της συνέπειας, καθώς και με τη μείωση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων⁶¹. Κατά την υποβολή νέων προτάσεων, η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθεια να περιορίζει τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων και επιδιώκει την εναρμόνιση των διαφόρων απαιτήσεων. Οι δράσεις εξορθολογισμού και ενοποίησης των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων πρέπει να αναλαμβάνονται σε συνεργασία με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, διότι συχνά κατά τη νομοθετική διαδικασία προστίθενται απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων⁶². Πρέπει επίσης να διεξάγονται επισκοπήσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να εντοπίζονται υποχρεώσεις που υπερβαίνουν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία της ΕΕ.

Όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων/στοιχείων προς και από την Επιτροπή, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή διενήργησε επισκοπήσεις στους τομείς του περιβάλλοντος⁶³ και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία⁶⁴. Η πολιτική συνοχής και η ενέργεια είναι δύο από τους τομείς στους οποίους οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων έχουν απλοποιηθεί⁶⁵. Η προσπάθεια αυτή μπορεί να επεκταθεί και σε άλλους τομείς το 2015.

V. Καταλληλότητα της νομοθεσίας: Ένας κοινός στόχος

⁶¹ Οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων είναι συχνά αλληλένδετες· για παράδειγμα, μια απαίτηση υποβολής έκθεσης από την Επιτροπή στο Συμβούλιο ή το Κοινοβούλιο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα πρόσθετες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων ή στοιχείων από τις αρχές των κρατών μελών, τους ενδιαφερόμενους φορείς και τις επιχειρήσεις.

⁶² Ο κανονισμός για τη θέσπιση κοινών διατάξεων για την πολιτική συνοχής περιλαμβάνει κατάλογο 28 επιμέρους απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων σε 11 τομείς· έξι απ' αυτές απαιτούν τακτική υποβολή εκθέσεων. Η τελική οδηγία για την επιβολή της νομοθεσίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων περιέχει πρόσθετες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων από τα κράτη μέλη, οι οποίες προστέθηκαν κατά τη νομοθετική διαδικασία (βλ. πίνακα αποτελεσμάτων του προγράμματος REFIT).

⁶³ Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τον εξορθολογισμό των προηγουμένως ασύνδετων ροών υποβολής εκθέσεων/στοιχείων στον τομέα του νερού (μεταξύ της οδηγίας για τη θαλάσσια στρατηγική, της οδηγίας-πλαίσιου για τα ύδατα και των οδηγιών για τους οικοτόπους και τα πτηνά)· έτσι, για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που καθορίζονται στο πλαίσιο των διαφόρων αυτών οδηγιών, τα εν λόγω στοιχεία και πληροφορίες μπορούν πλέον να υποβάλλονται μία μόνο φορά, πράγμα που μειώνει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο. Τα αποτελέσματα μιας ξεχωριστής πιλοτικής διαδικασίας που αποσκοπεί στη μείωση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων στον τομέα των αστικών λυμάτων θα οδηγήσουν σε απλούστερες και αποτελεσματικότερες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων/στοιχείων.

⁶⁴ Από το 2007 τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή μια ενιαία έκθεση αντί χωριστών εκθέσεων για την πρακτική εφαρμογή των 24 οδηγιών στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία (οδηγία 2007/30/ΕΚ για την τροποποίηση της οδηγίας-πλαίσιου 89/391/ΕΟΚ).

⁶⁵ Το 2013 η Επιτροπή προέβη σε αναλυτική εξέταση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων στους τομείς της ενέργειας και της πολιτικής για τη συνοχή με στόχο την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των απαιτήσεων. Στον τομέα της ενέργειας και μόνο, η διαδικασία αυτή επέτρεψε τη συγχώνευση 43 υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων/στοιχείων σε 14.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για το πρόγραμμα REFIT, και ειδικότερα για τη στήριξή του από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶⁶.

Από τον περασμένο Οκτώβριο, όταν δημοσιεύθηκε η ατζέντα του προγράμματος REFIT της Επιτροπής, έχουν διαβιβαστεί πολλές παρατηρήσεις, προτάσεις και συμβολές από κράτη μέλη⁶⁷ και ενδιαφερόμενους παράγοντες. Τα στοιχεία αυτά ελήφθησαν υπόψη κατά την επικαιροποίηση της εξέτασης του κανονιστικού πλαισίου η οποία διενεργείται στο πλαίσιο του REFIT το 2014 και δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο της Επιτροπής για την έξυπνη νομοθεσία, για να τροφοδοτήσουν περαιτέρω κοινούς προβληματισμούς, συζητήσεις και δράσεις⁶⁸.

Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι οι φορείς του επιχειρηματικού κόσμου και της κοινωνίας των πολιτών επιβεβαιώνουν ότι η καταλληλότητα της νομοθεσίας είναι αναγκαία και σημαντική. Ανταποκρινόμενη στις ανησυχίες που εκφράστηκαν από ορισμένους παράγοντες, η Επιτροπή επιβεβαιώνει εκ νέου ότι το πρόγραμμα REFIT δεν αμφισβητεί καθιερωμένους στόχους πολιτικής ούτε αποβαίνει εις βάρος της υγείας και της ασφάλειας των πολιτών, των καταναλωτών, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος. Είναι σημαντικό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση, έτσι ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να διαπιστώσουν τα οφέλη που προκύπτουν από το πρόγραμμα REFIT, δηλαδή ότι η Επιτροπή προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι η νομοθετική δράση της ΕΕ αναλαμβάνεται με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο και στο κατάλληλο επίπεδο, με σαφώς αποδεδειγμένη ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

Η πείρα που αποκτήθηκε από την υλοποίηση του προγράμματος REFIT έχει δείξει ότι η καταλληλότητα της νομοθεσίας μπορεί να επιτευχθεί μόνο από κοινού από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη (σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) και τους φορείς του επιχειρηματικού κόσμου και της κοινωνίας των πολιτών. Η καταλληλότητα της νομοθεσίας πρέπει να είναι στόχος προτεραιότητας και όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να αξιολογούν τις συνέπειες των πολιτικών επιλογών τους είτε στο στάδιο της προετοιμασίας είτε στο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας. Η συνεργασία με τα κράτη μέλη έχει ουσιώδη σημασία για τη συγκέντρωση στοιχείων και για την αξιολόγηση του αν η νομοθεσία της ΕΕ είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τα εθνικά κοινοβούλια έχουν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, συμβάλλοντας στις εργασίες της Επιτροπής σε πρώιμο στάδιο του κύκλου χάραξης πολιτικής και ελέγχοντας τις προτάσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο του μηχανισμού

⁶⁶ Βλ. τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης-25ης Οκτωβρίου 2013, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας του Δεκεμβρίου του 2013 και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2014 σχετικά με τις «δέκα κορυφαίες» διαδικασίες διαβούλευσης και την ελάφρυνση του φόρτου των νομοθετικών ρυθμίσεων της ΕΕ για τις ΜΜΕ.

⁶⁷ Ειδικότερα, έχουν ληφθεί εισηγήσεις από τη Φινλανδία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο.

⁶⁸ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_en.htm (πρέπει να ελεγχθεί).

ελέγχου της επικουρικότητας⁶⁹. Η συμβολή των κοινωνικών εταίρων, των ενδιαφερόμενων φορέων, των ΜΚΟ και του ευρέος κοινού έχει επίσης ουσιαστική σημασία για να διατηρηθεί η δυναμική για την έξυπνη νομοθεσία.

Αυτή η κοινή προσπάθεια υποστηρίχθηκε τα τελευταία χρόνια από τις εργασίες δύο ομάδων υψηλού επιπέδου (της ομάδας για τη βελτίωση της νομοθεσίας και της ομάδας για τη μείωση του διοικητικού φόρτου) που συνέβαλαν στην υλοποίηση της ατζέντας για την έξυπνη νομοθεσία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η υποστήριξη και εμπειρογνωμοσύνη θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα αν εντασσόταν στο πλαίσιο μίας και μόνης ομάδας, που θα είχε την αναθεωρημένη εντολή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της νομοθεσίας της ΕΕ στα κράτη μέλη, συμβάλλοντας στα αποτελέσματα που ανακοινώνονται κάθε χρόνο μέσω του πίνακα αποτελεσμάτων του προγράμματος REFIT. Η εργασία αυτή θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στον προσδιορισμό νομοθετικών τομέων που είναι ώριμοι προς αξιολόγηση, καθώς και στη διενέργεια αξιολογήσεων και ελέγχων καταλληλότητας σε ορισμένα ζητήματα ζωτικής σημασίας. Τους επόμενους μήνες θα υποβληθεί πρόταση για τη δημιουργία μιας νέας ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου που θα πλαισιώνει τις μελλοντικές εργασίες.

VI. Συμπεράσματα και προοπτικές

Η Επιτροπή έλαβε μέτρα για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που ανέλαβε τον Δεκέμβριο του 2012 όσον αφορά τον έλεγχο της καταλληλότητας της νομοθεσίας. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT και επισημαίνει τους τομείς στους οποίους πρέπει να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στο μέλλον.

Από την μέχρι τούδε εφαρμογή του προγράμματος REFIT μπορούν να αντληθούν πολλά διδάγματα.

Πρώτον, η έξυπνη νομοθεσία και η καταλληλότητα της νομοθεσίας απαιτούν σταθερή πολιτική δέσμευση και ανάλογη προσαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα —στο πλαίσιο της Επιτροπής, μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και εντός των κρατών μελών. Η καταλληλότητα της νομοθεσίας δεν είναι μια εφάπαξ, «πρόχειρη» διαδικασία ούτε άσκηση επί χάρτου. Για να ευοδωθεί, πρέπει οι διοικητικές υπηρεσίες να λάβουν την εντολή και τα μέσα για τη χάραξη πολιτικής βάσει συγκεκριμένων στοιχείων, με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των ενδιαφερομένων σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής, από την εκτίμηση αντικτύπου έως την εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Δεύτερον, υπάρχει ανάγκη ενδεδειγμένης εξέτασης των νομοθετικών διαδικασιών. Η επιτροπή εκτίμησης αντικτύπου έχει επιτελέσει μια ουσιαστική λειτουργία ποιοτικού ελέγχου. Υποστηρίχθηκε με διαδικαστικούς κανόνες που έχουν εξασφαλίσει ότι μόνο οι προτάσεις που συνοδεύονται από εμπεριστατωμένη εκτίμηση αντικτύπου μπορούν να κατατίθενται προς εξέταση στο Σώμα των Επιτρόπων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποτελούν ένα ακόμη επίπεδο ελέγχου, αξιολογώντας την ορθότητα των εκτιμήσεων αντικτύπου της

⁶⁹ Ο οποίος προβλέπεται από το πρωτόκολλο αριθ. 2 των Συνθηκών.

Επιτροπής. Η κατάσταση αυτή είναι μοναδική —ελάχιστες κανονιστικές ή διοικητικές αρχές εφαρμόζουν οι ίδιες ή υπόκεινται στα ίδια επίπεδα ελέγχου ποιότητας και άλλων ελέγχων όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ορισμένοι προτείνουν τη θέσπιση ενός επιπλέον εξωτερικού φορέα ποιοτικού ελέγχου. Η Επιτροπή δεν ασπάζεται αυτή την ιδέα, διότι θεωρεί ότι θα μπορούσε να επηρεάσει τον ρόλο της ως φορέα χάραξης πολιτικής αλλά και τον νομοθετικό της ρόλο —για να μπορεί η Επιτροπή να υποβάλλει τεκμηριωμένες και ισορροπημένες προτάσεις, πρέπει να διενεργεί τις δικές εκτιμήσεις αντικτύπου. Όταν η Επιτροπή δημοσιεύει τις εκτιμήσεις της, αυτές είναι διαθέσιμες για πλήρη δημόσιο έλεγχο και σχολιασμό.

Τρίτον, η πείρα δείχνει ότι η ποσοτικοποίηση —του κόστους και των οφελών— αποτελεί απαραίτητο στοιχείο της αξιολόγησης των νομοθετικών ρυθμίσεων. Ωστόσο, πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ότι η δυνατότητα ποσοτικού προσδιορισμού έχει τα όριά της. Η Επιτροπή, στις εκτιμήσεις αντικτύπου της, που καλύπτουν τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες με ολοκληρωμένο τρόπο, εξετάζει συστηματικά το κόστος και τα οφέλη. Ποσοτικοποιεί αυτά τα στοιχεία, όταν αυτό είναι δυνατόν. Ωστόσο, ούτε ο υπολογισμός του κόστους ούτε ο υπολογισμός των οφελών αποτελεί ακριβή επιστήμη. Συχνά, τα αναγκαία στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα. Το αναμενόμενο κόστος και τα αναμενόμενα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής, που προκύπτουν από την εκτίμηση αντικτύπου, αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα με τις επιλογές που γίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τη νομοθετική διαδικασία και από τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή. Το πραγματικό κόστος μπορεί να υπολογιστεί μόνο εκ των υστέρων. Κατά συνέπεια, ένα από τα σημεία στα οποία πρέπει να επικεντρώνεται το REFIT είναι η ποσοτική αποτίμηση του κόστους και των οφελών, στο μέτρο του δυνατού, σε ολόκληρο τον νομοθετικό κύκλο μέσω της εφαρμογής αυστηρών πλαισίων παρακολούθησης και αξιολόγησης, που θα επανεξετάζονται και θα προσαρμόζονται σε κάθε σημαντική αναθεώρηση της νομοθεσίας και τα οποία θα εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα των στοιχείων που απαιτούνται για την αξιολόγηση του πραγματικού κόστους και των πραγματικών οφελών.

Τέταρτον, η ανάγκη για ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα, σε συνδυασμό με τον χρόνο που χρειάζεται για την αλλαγή της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ, δεν συνηγορούν υπέρ των εύκολων λύσεων και των εντυπωσιοθηρικών συστημάτων μείωσης του όγκου της νομοθεσίας. Κάθε αλλαγή έχει κόστος, και το κόστος της μετάβασης στη νέα κατάσταση που προκύπτει από την αλλαγή δεν λαμβάνεται πάντοτε επαρκώς υπόψη. Το κόστος της μετάβασης πρέπει να σταθμίζεται προσεκτικά σε σχέση με το κόστος της αδράνειας.

Πέμπτον, ο εντοπισμός των περιττών επιβαρύνσεων και του περιττού κόστους από τους άμεσα θιγόμενους από τη νομοθεσία μπορεί να είναι σημαντικό συμπλήρωμα της ποσοτικής αξιολόγησης. Συνεπώς, η διαβούλευση και ο διάλογος έχουν ζωτική σημασία.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές και απενίζοντας το μέλλον, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να δίνει προτεραιότητα στο θέμα της καταλληλότητας της νομοθεσίας και στη διατήρηση της σχετικής δυναμικής. Θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται σε τομείς που έχουν σημαντική ενωσιακή προστιθέμενη αξία, με σεβασμό στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Τους επόμενους μήνες θα ολοκληρώσει τις προετοιμασίες για την

αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών της σχετικά με τη διενέργεια εκτιμήσεων αντικτύπου, τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς και την αξιολόγηση. Θα ενσωματώσει σταθερά το πρόγραμμα REFIT στις διαδικασίες και τις πρακτικές της.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται στενά με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα οφέλη που προκύπτουν στον τομέα της απλούστευσης και της μείωσης του φόρτου λαμβάνουν σάρκα και οστά στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και καλεί τον νομοθέτη και όλα τα κράτη μέλη να αναπτύξουν επαρκή ικανότητα συμβολής στις προσπάθειες αυτές στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητάς τους και να διενεργούν εκ των προτέρων αναλύσεις αντικτύπου όταν προβαίνουν σε σημαντικές τροποποιήσεις των προτάσεων της Επιτροπής κατά τη νομοθετική διαδικασία⁷⁰.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς, κυρίως στο πλαίσιο του προγράμματος ABR+, με στόχο την επιβεβαίωση της εκτιμώμενης εξοικονόμησης δαπανών, τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της εφαρμογής και τη βελτίωση της ποιότητας και της συλλογής στοιχείων για το κόστος και τα οφέλη των νομοθετικών ρυθμίσεων, τα οποία απαιτούνται για την αξιολόγηση του αντικτύπου της νομοθεσίας της ΕΕ στην πράξη⁷¹.

Η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών στον τομέα της αξιολόγησης και της εκτίμησης του κόστους και των οφελών της νομοθεσίας πρέπει να ενισχυθεί. Πρέπει να ξεκινήσουν προσπάθειες συνεργασίας για την αξιολόγηση της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η νέα θητεία του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, που θα αρχίσει εφέτος, προσφέρει σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ την ευκαιρία να ενισχύσουν τη δέσμευσή τους για την προώθηση της έξυπνης νομοθεσίας και της καταλληλότητας του κανονιστικού πλαισίου.

Η Επιτροπή καλεί τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να παράσχουν πληροφορίες, δεδομένα και στοιχεία σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις προοπτικές του προγράμματος REFIT που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση και στο συνοδευτικό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας.

⁷⁰ Βλ. επίσης την ανάλυση των τροποποιήσεων που υπέστησαν κατά τη νομοθετική διαδικασία οι προτάσεις απλούστευσης και μείωσης του φόρτου στον πίνακα αποτελεσμάτων του προγράμματος REFIT που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση.

⁷¹ Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το ένα τρίτο του κανονιστικού φόρτου της νομοθεσίας της ΕΕ συνδέεται με την εφαρμογή της σε εθνικό επίπεδο.